

**Hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennys 1/2021**  
**Toimenpiteet epidemian uhkaavan nopean kiihtymisen ja**  
**tartuttavampien virusmuunnosten yleistymisen estämiseksi**

**26.1.2021**



**VALTIONEUVOSTO**  
**STATSRÅDET**



# Toimintasuunnitelma (STM 2021:1), STM:n ohjekirje 28.12.2020

VN periaatepäätös 22.12.2020

- Viranomaisten, mukaan lukien ministeriön, on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta.
- Hybridistrategian toimenpiteiden on oltava ennakkollisia ja riittävän laaja-alaisia.
- Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle.
  - Kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat olla perusteltuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja lähialueiden epidemiologinen tilanne on vaikeutuva.
  - Leviämisvaiheen uhatessa on perusteltua ottaa viipymättä käyttöön kaikki tarpeelliset toimenpiteet.
- Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti.

# Alueelliset toimenpiteet epidemian eri vaiheissa

Toimenpide	Perustaso	Kiihtymisvaihe	Leviämisvaihe
Julkisten tilojen käytön suositusperusteinen rajoittaminen/sulkeminen	• (lähikontaktin välttäminen)	• (asiakas- tai paikkamäärän rajaaminen puoleen)	• (tilojen sulkeminen)
Harrastetoiminnan suositusperusteinen rajoittaminen/keskeyttäminen	• (lähikontaktin välttäminen)	• (aikuisten korkean riskin harrastustoiminnan rajoittaminen sisätiloissa)	• (aikuisten ryhmäharrastustoiminnan keskeyttäminen)
Yleisötilaisuuksien rajoittaminen päätöksin	•	•	• max. 10 hlöä
Suositus yksityistilaisuuksien rajoittamiseksi		• max. 20 hlöä	• max. 10 hlöä
Etäopetus korkeakouluissa		•	•
Etäopetus toisella asteella			•
Suositus toiminnanharjoittajille julkisten tilojen sulkemiseksi			•





# Miksi toimintasuunnitelmaa täydennettiin?

- Epidemian nopean kiihtymisen uhka on olemassa sekä kotoperäisesti että erityisesti joulukuusta 2020 alkaen havaittujen muuntoviruksen aiheuttamien tartuntojen takia.
- **Yleistyessään uusi virusmuunnos voi aiheuttaa selvästi aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja lisääntyneen tapausmäärän johdosta vakavasti vaarantaa terveydenhuollon toimintakyvyn.**
- THL katsoo, että on nykytiedon perusteella on **välttämätöntä ja epidemiauhkaan nähden oikeasuhtaista tehostaa COVID-19 torjuntaa**, erityisesti huomioiden virusmuunnoksen mahdollinen vaikutus.
- Rokotusten käynnistyminen on tuonut toivoa epidemian suunnan vähitellen tapahtuvaan käännteeseen.



# Toimenpiteet muodostavat kokonaisuuden

- Toimintasuunnitelman täydennys koskee **paikallista ja alueellista** epidemian torjuntaa ja päätöksentekoa; mukana valtakunnallista arviointia.
- Kiireellisin tehtävä on rajoittaa nopeasti ja tehokkaasti matkailua ja parantaa **rajojen terveysturvallisuutta**. Maahantuloedellytyksiä on tiukennettu ajalle 27.1.-25.2.2021. Sosiaali- ja terveysministeriössä jatketaan rajat ylittävän liikenteen terveysturvallisuuden varmistamista koskevan tartuntatautilain muutoksen valmistelua.
- Väliaikaiset tt-lain **ravitsemisliikkeitä** koskevat pykälät ovat voimassa 28.2.2021 saakka, joten lähiviikkoina sääntelyn tarve arvioidaan ja annetaan rajoituksia koskeva uusi hallituksen esitys.
- **Vahvistetaan viestintää ja nykyisiä toimia**, esim. testausta koskeva strategia päivitetään ja sen jäljitystä koskevaa osiota laajennetaan.



# Uuden riskiarvion mukaiset toimenpidetasot

Toimintasuunnitelman täydennyksessä kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa:

1. Nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla
2. Leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus
3. Poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto

# Taso 1. Nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla



- Voimassa olevat rajoitustoimenpiteet on pysytettävä vähintään nykyisellä tasollaan, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida.
- Kaikilla leviämisvaiheessa olevilla alueilla on perusteltua ottaa käyttöön täysimääräisinä kaikki leviämisvaiheen toimenpiteet epidemian nopean kiihtymisen estämiseksi
- Leviämisvaiheen toimenpidekokonaisuus on kuvattu VN periaatepäätöksen 23.10.2020 nojalla annetuissa suosituksissa.

## Taso 2. Leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus



- Epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan perusteella STM voi THL:n lausuntoon perustuen ohjata alueita ottamaan käyttöön **leviämisvaiheen suositukset ja toimenpiteet**, ottaen huomioon toimien oikeasuhtaisuus.
- Erityisesti virusmuunnosten leviämisen riskin pienentämiseksi voi olla perusteltua ottaa käyttöön eräitä leviämisvaiheen **lisätoimenpiteitä**, jotta tavoiteltu nopea ja tehokas kontaktien väheneminen saavutetaan.
- Tavoitteena on aikaansaada **nykylainsäädännön nojalla** nopea ja voimakas kontaktien väheneminen määräajaksi koko maan tasolla.





## Taso 2. Milloin tarvitaan?

**Kriteerejä**, joita voidaan käyttää suuntaa antavasti tukena, kun THL arvioi uhkaa epidemian kehittymisestä valtakunnallisesti leviämisvaiheeseen:

- B.1.1.7. muunnosta löytyy alueellisesti ja määrällisesti lisääntyvästi niin, että epidemian leviämisen estäminen vaatii välittömiä toimenpiteitä , TAI
- Leviämisvaiheen kriteerit täyttyvät vähintään puolessa sairaanhoitopiireistä (ml Ahvenanmaan maakunta) JA
- Rokotukset eivät vielä ole toteutuneet riittävän kattavasti (koskien krit. 1-2)

**Tasolle 2 siirtyminen edellyttää erillistä valtioneuvoston puolta.**



## Taso 2. Miten toimeenpannaan?

- Käynnistetään **STM:n ohjauskirjeellä**, jossa kuvataan toimenpiteiden välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden perustelut, tavoiteltu aikataulu, epidemiologisten ja kokonaisvaikutusten arviointi sekä seurannan toteutus.
- Osana toimenpidekokonaisuutta otetaan käyttöön **maksimaalinen etätyösuositus ja laajin maskisuositus koko maassa**.
- Muilta osin päätöksenteko on nykyainsäädännön mukaisesti **alueellisten toimivaltaisten viranomaisten tehtävä**.
- Toimenpiteiden purkamista harkittaessa on otettava huomioon julkisen vallan velvollisuus estää epidemian leviämistä...ennakoitava toimenpidekokonaisuuden merkitystä ja vaikutuksia tilanteen kehittyessä. Epidemiologisten vaikutusten arviointi edellyttää vähintään **kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa**.



## Taso 3. Poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto

Tarkoitetaan **eri asteisten liikkumisrajoitusten** käyttöönottoa kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden lisäksi. Kyseessä on äärimmäinen toimenpide ja perusteltavissa vain, mikäli kaikki edellä kuvatut toimenpidekokonaisuudet ovat joko osoittautuneet riittämättömiksi tai epidemiatilanteen voidaan osoittaa aiheuttavan terveydenhuollon kantokyvyn ylittymisen uhan:

- sairaalakuormitus ylittää kapasiteetin, muiden sairauksien hoito vaarantuu
- tartunnanjäljitys käy erittäin vaikeaksi tartuntojen suuren määrän takia

Tavoite on ***pysäyttää epidemian kiihtyvä kasvu tai virusmuunnosten leviäminen*** siten, että on mahdollista saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle.

Sulkutila edellyttää poikkeusoloja, valmiuslain (tai PL 23§) käyttöönottoa.

# Linjauksia

**Vahvistetaan viestintää:** motivoiva, empatiaa ja yhteisöllisyyttä vahvistava viestintä on faktoihin tiukasti tukeutuvan rokoteviestinnän kanssa ensisijainen keino vaikuttaa kansalaisten kriisinkestävyyteen. Tuodaan myös esille tilanteen vakavuus.

## ”Aikuiset ensin” –periaate:

1. Ennen lapsia ja nuoria koskevia rajoituksia, esimerkiksi ennen ryhmäharrastustoiminnan keskeytystä, tulisi päättää tartuntatautilainsäädännön mukaisista muista toimista.
2. OKM, STM ja THL selvittävät, mitä lapsia ja nuoria tukevia ennakoivia toimia tehdään, jotta lasten ja nuorten toimintakyvyille ja hyvinvoinnille aiheutuvia haittoja voidaan minimoida
3. OKM, STM ja THL määrittävät tarkennetut kriteerit lasten ja nuorten ryhmäharrastustoiminnalle, joka on tasolla 2 keskeytettävä.
4. Peruskoulun yläasteen siirtyminen etäopetukseen on viimesijainen toimenpide.

## Tiukennetut toimenpiteet virusmuunnosten torjunnassa

### 1. vaihe:

**Nykyisen rajoitustason ylläpito**

**Kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla**

### 2. vaihe:

**Leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käytön ohjaus**

### 3. vaihe:

**Poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto**

## Toimenpiteet koronan hillinnässä

**Perustaso**

**Kiihtymisvaihe**

**Leviämisvaihe**

